

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU**ABONAMENTELE**se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu**COSTUL ABONAMENTULUI**

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R :JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea I: Societatea «Progresul» din Mizil cu C. Tănăsescu.**Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea III: Societatea «Progresul» din Mizil cu C. Tănăsescu.**Curtea de apel din București, secțiunea II: Colonelul Gh. C. Văleanu cu Max Loebel.*JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de d-l Siliu Rădulescu.*

NOTE ȘI DISCUȚIUNI. — Raportul d-lui Al. Negrescu, primul-președinte al tribunalului Putna, adresat d-lui Ministru al justiției.

JURISPRUDENȚA ROMANA**INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE**

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 23 Iunie 1909

Președinta d-lui M. Iulian, consilier

Societatea «Progresul» din Mizil cu C. Tănăsescu

COMPETENȚĂ. — JURISDICTIONE COMERCIALĂ.— ÎMPRUMUT CU IPOTECĂ. — DACĂ SCHIMBĂ NATURA COMERCIALĂ A ACTULUI. — ART. 4, 5 ȘI 6 CODUL COMERCIAL.— ART. 4 DIN LEGEA DE ORGANIZARE A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE.

Contractul de împrumut cu ipotecă, format între un comerciant și un particular, este supus jurisdicției comerciale, de oarece obligațiunile unui comerciant sunt considerate ca fapte comerciale, dacă nu sunt de natură civilă, independent de faptul că contractul din care rezultă obligațiunea a fost intervenit între un particular și un comerciant sau numai între comercianți, iar împrejurarea că obligația a fost garantată printr'o ipotecă, nu poate schimba întru nimic natura comercială a contractului.

Astfel, din moment ce se constată natura comer-

cială a unei afaceri, ea urmează a fi judecată de către secțiunea III-a a Inaltei Curți de casație, conform art. 4 din legea ei de organizare.

No. 283.— Constată că afacerea este comercială și o trimite la secția III a Inaltei Curți, pentru judecarea recursului făcut de societatea «Progresul» din Mizil, contra decizii Curții de apel din București, secția II, No. 186 din 1907, dată în proces cu Costache Tănăsescu.

S'au ascultat: d-nii avocați M. Pherekyde și S. Rosenthal, în combaterea incidentului ridicat din oficiu, dacă afacerea este civilă sau comercială; d-l avocat C. C. Arion, care a pus concluziuni că afacerea e comercială.

Curtea, deliberând,

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată că intimatul Costache Tănăsescu, reclamant la prima instanță, prin acțiunea ce a introdus în justiție, a cerut ca judecătorește să se constate dacă mai datorește ceva din împrumutul ipotekar contractat de dânsul la societatea «Progresul» din Mizil;

Că, în ceea ce privește competența acestei secțiuni, urmează a se constata natura afacerii și modul cum a fost judecată de instanța de fond;

Considerând că, conform art. 4 codul comercial, se socotesc ca fapte comerciale contractele și obligațiunile unui comerciant, dacă nu sunt de natură civilă, sau dacă contrariul nu rezultă din însuș actul;

Considerând că, în speță, societatea «Progresul» din Mizil, a făcut act de comerț când a împrumutat pe intimat cu bani, chiar când împrumutul a fost asigurat prin ipotecă, căci ipoteca nu este decât o garanție accesorie, care nu poate schimba natura comercială a contractului;

Considerând că, potrivit dispozițiilor art. 56 codul comercial, chiar în cazul când actul este comercial numai pentru una din părți, toți contractanții sunt supuși, în cât privește acest act, legii comerciale, afară de dis-

pozițiunile privitoare la persoana chiar a comercianților, și afară de cazurile când legea ar dispune altfel ;

Că, prin urmare, contractul de împrumut cu ipotecă, care formează obiectul litigiului, este supus jurisdicțiunii comerciale ; că, în afară de aceste considerațiuni, din deciziunea atacată cu recurs rezultă virtual că Cartea de apel a judecat acțiunea care face obiectul procesului după regulile codului comercial ;

Că, afacerea fiind comercială, atât după natura ei, cât și după modul cum a fost judecată de instanța de fond, urmează ca, conform art. 4 din legea de organizare a acestei Inalte Curți, secția I, nefiind competentă, afacerea să fie trimisă la a treia secțiune a acestei Curți ;

Pentru aceste motive, trimite la secția III a Curței.

SECȚIUNEA III

Audiența dela 28 Septembrie 1909

Președința d-lui G. P. Petrescu, președinte

Societatea «Progresul» din Mizil cu Costache Tănăsescu

CASAȚIUNE. — COMPETENȚA SECȚIUNILOR. — NATURA AFACERILOR. — ART. 4 LEGEA ORGANICĂ A CURȚEI DE CASAȚIE.

Competența secțiunii I a Curței de casație se determină după modul cum a fost angajată instanța și cum afacerea a fost judecată.

Prin urmare, când se constată că instanțele de fond au judecat afacerea ca civilă, recursul trebuie judecat de secțiunea care are competența unor asemenea afaceri.

No. 234. — Admite incidentul și declară că secțiunea III-a nu e competentă a judeca recursul făcut de societatea «Progresul» contra deciziunii Curței de apel din București, secția II, No. 186 din 1907, în procesul cu Costache Tănăsescu.

S'au ascultat : d-l avocat S. Rosenthal, din partea recurentei ; d-l avocat C. C. Arion, în combateri.

Curtea, deliberând,

Având în vedere că societatea «Progresul» declarând recurs contra deciziunii Curței de apel din București, secția II, No. 186 din 1907, acest recurs a fost repartizat la secția I-a a acestei Curți, care, prin deciziunea No. 283 din 1909, și-a declinat competența, pe motiv că afacerea este comercială, atât după natura ei, cât și după modul cum a fost judecată de instanța de fond, și a trimis cercetarea recursului la secția III-a a Inaltei Curți ;

Că, azi, înaintea acestei instanțe, reprezentantul recurentei societății a ridicat excepțiunea relativă la incompetența secțiunii III-a de a judeca recursul de față, pe motiv că afacerea a fost judecată ca civilă ;

Considerând că, fără a prejudica fondul afacerii, este de principiu că competența secțiunilor Curței de casație

se determină după modul cum a fost angajată instanța și cum afacerea a fost judecată ;

Considerând ea, în specie, se constată că instanțele de fond au judecat afacerea ca civilă ;

Că, așa fiind, recursul trebuie judecat de secția care are competența unor asemenea afaceri ;

În vederea, dar, a dispozițiunilor art. 4 din legea organică a Curței de casație, această secțiune a Inaltei Curți nu are competența de a judeca recursul de față.

Pentru aceste motive, admite incidentul.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 8 Iunie 1909

Președința d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte

Colonel Gh. C. Văleanu cu Max Loebel

NUME PATRONIMIC. — SCHIMBAREA LUI. — CONDIȚIUNI. — ART. 1 ȘI 8 DIN LEGEA ASUPRA NUMELUI DIN 1895.

Numele patronimic constituind un drept imprescriptibil și inalienabil, nu se poate schimba, modifica sau adăogi decât conform prescripțiunilor legii asupra numelui și numai pentru o cauză binecuvântată.

Astfel, simpla împrejurare că o persoană are un nume foarte răspândit prin faptul că îl poartă mai multe persoane, nu o îndreptățește să ia numele patronimic al unei familii cunoscute, ca să se deosebească de ceilalți.

No. 185. — Admisă opoziția făcută de colonel Gh. C. Văleanu, prin petiția adresată Ministerului de justiție în ziua de 23 Octombrie 1908, în proces cu Max Loebel.

S'au ascultat : d-l avocat Fillitti, în desvoltarea motivelor de opoziție ; d-l avocat I. B. Popovici, în combateri.

Curtea,

Asupra opozițiunii făcută de colonelul Gh. C. Văleanu, prin petițiunea adresată Ministerului de justiție în ziua de 23 Octombrie 1908 ;

Având în vedere că, din susținerile părților și actele prezentate, se constată că Max Loebel, prin petițiunea adresată Ministerului de justiție în ziua de 28 August 1908, a cerut să se facă formalitățile necesare, spre a putea fi autorizat să-și adăoge la numele său patronimic de Loebel pe acela de Văleanu, pentru a se numi Max Loebel-Văleanu ; că Ministerul a făcut formalitățile cerute de legea asupra numelui și, în interval, a primit opozițiunea sus menționată, trimisă în judecarea acestei Curți ;

Având în vedere că, după art. 9 din legea asupra numelui, din 18 Martie 1895, cei interesați pot face opo-

zițiune la cererile de adăogiri de nume, iar Curtea de apel din București va judecă temeinicia acelor opozițiuni;

Având în vedere că intimatul Max Loebel cere adăogirea la numele său patronimic pe acela de Văleanu, pe motiv, pe de o parte, că numele de Loebel este foarte răspândit și că i se întâmplă dese confuzii, cari îl fac să sufere atât în corespondența sa particulară, cât și în profesia sa de funcționar, iar pe de altă parte, că mama sa a purtat acest nume înainte de căsătorie;

Având în vedere că, după art. 1 din legea asupra numelui din 18 Martie 1895, numele patronimic constituie un drept imprescriptibil și inalienabil, și nu se poate schimba, modifica sau adăogi decât conform prescripțiilor legii de față; că, nu este permis nimănui de a purta alt nume patronimic decât pe acela sub care este înscris în actele de stare civilă sau sub care este îndeobște cunoscut, cu rezervele prevăzute de lege; că, după art. 8 din aceeaș lege, numai pentru o cauză bine-cuvântată, o persoană poate să-și schimbe numele său patronimic sau să-i adăoge un altul;

Având în vedere că, din extractul de pe registrul de stare civilă de născuți din comuna Neamțu, acelaș județ, cu No. 50 din anul 1885, se constată că Max Loebel este născut din părinții Moses Loebel și Arena Moses, așa că numele său este Max Moses Loebel;

Având în vedere că simpla împrejurare că ar exista numeroase persoane cu numele de Loebel, nu întreprătește pe intimat să ia numele patronimic al unei alte persoane, ca să se deosebească de ceilalți Loebeli; altfel, principiul de ordine socială, stabilit prin art. 1 din lege, ar fi înlăturat;

Considerând că, dacă din actele prezentate se constată că mama intimatului a purtat numele de Văleanu, însă, cum dânsa este israelită și cum numele de familie Văleanu este un nume românesc, ea nu a putut să-l poarte decât prin uzurpare; că intimatul nu a administrat nici o probă spre a înlătura această prezumțiune; că, astfel fiind, el nu poate să se întemeeze pe numele purtat de mama sa, ca să ceară să adăoge la numele de Loebel pe acela de Văleanu;

Că, dar, opoziția făcută de colonelul Gh. C. Văleanu la adăogirea de nume cerută de Max Loebel este întemeiată și urmează a fi admisă.

Pentru aceste motive, admite opoziția.

Semnați: Oscar N. Niculescu, G. Flaișlen, M. Vidrașcu,
St. Miculescu, I. Baștea.

GRIGORE V. MANIU. — Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț Român, Volumul III, cuprinzând legile privitoare la persoana comerciantului și noțiuni relative la fondul comercial. — Tipogr. Gutenberg, Ioseph Göbl, București, 1909. Preț 12 Lei.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE CASAȚIUNE DIN FRANȚA

15 Ianuarie 1908

REZERVĂ.— REDUCȚIUNE.— DONAȚIUNE ÎNTRE VII.— TERȚIU DETENTOR.— FRUCTE.— RESTITUIRE.— BUNĂ CREDINȚĂ.— INSOLVABILITATEA DONATARULUI.— DISCUȚIUNE.— CERERE DE DELĂSARE.— OPȚIUNE.— PLATĂ.— INTERESE.— CHELTUELILE INSTANȚEI ÎN REDUCȚIUNE.— ART. 549, 550 ȘI 930 COD. CIV. (ROMÂN 485, 486, 487 ȘI 855).

1° Terțiul detentor al unui imobil care a făcut obiectul unei donațiuni supusă la reducțiune ca excedând cotitatea disponibilă, nu este reputat că cunoaște viciile titlului său și nu încetează de a fi de bună credință decât din ziua când insolvabilitatea donatarilor i-a fost revelată prin cererea de delăsare făcută contra lui de moștenitorii rezervatari, și numai dela această cerere datorează fructele imobilului ce deține.

Este astfel, chiar atunci când el a fost pus în cauză prin cererea în reducțiune făcută anterior contra donatarului.

2° Judecătorii fondului apreciază în chip suveran veniturile imobilului revendicat, de care terțiul detentor e responsabil dacă optează pentru delăsarea imobilului; iar dacă optează pentru plata în bani, datorează dobândă la sumele de restituit din ziua cererii de delăsare.

3° Obligațiunea personală a donatarului redus de a suportă cheltuelile cererii în reducțiune puse în sarcina sa, nu poate să incumbe terțiului detentor, care este victima instanței în reducțiune și nu poate, din nici un punct de vedere, fi făcut responsabil.

(Din *Pand. fr.*, VI, cahier 1909).

Observație. — Acțiunea în reducțiune intentată de moștenitorul rezervatar în cazul unei donațiuni care excede cotitatea disponibilă, poate, după art. 930 codul civil fr., să atingă pe terțiul dobânditor al imobilului dăruit; el este ținut, în caz de insolvabilitate a donatarului, stabilită prin o discuție prealabilă, să delase imobilul după revendicarea rezervatarului, afară numai dacă nu preferă să verse suma necesară pentru a împlini rezerva.

Să presupunem că terțiul dobânditor nu voește sau nu poate să completeze rezerva plătind suma de bani necesară și că delase imobilul. Chestiunea este de a se ști din ce moment el e ținut a da cont rezervatarului de sumele peręcute. Aceasta e o controversă veche, zice d-l Albert Tissier, asupra căreia Curtea de casație n'a avut niciodată ocaziunea a se pronunța.

După art. 928 codul civil fr. (854 rom.), «donatarul va

restituî fructele porţiunii ce trece peste cotitatea disponibilă, din momentul morţii donatorului, dacă cererea a fost făcută în cursul anului, dacă nu, din ziua cererei». Această regulă trebuie ea întinsă şi la terţiul achizitor? Atins de reducere, este el ținut de aceeaşi restituire a fructelor de care ar fi fost ținut donatarul dacă nu ar fi înstrăinat imobilul? Unii autori au admis aceasta, înălăturând regulile codului civil asupra efectelor posesiunii de bună credinţă, pe cari le găsesc neaplicabile terţiului achizitor al imobilului dăruit, şi invocând argumentul tras din termenii art. 930 codul civil, după care «acţiunea în reducere sau în revendicare va putea fi exercitată de moştenitori contra terţilor detentori ai imobilelor cari fac parte din donaţiuni şi înstrăinate de donatori, în acelaşi chip şi în aceeaşi ordine ca şi contra donatarilor»¹⁾.

Alţi autori conchid că terţiul n'are a da cont de fructe decât dela data cererei în reducere²⁾.

Aceasta este soluţiunea admisă de casaţiunea franceză, prin deciziunea al cărei rezumat analitic l-am dat mai sus.

În codul nostru, art. 855 (corespunzător art. 930 francez) prevede ipoteza în care bunurile dăruite au fost înstrăinate de dăruitor, fie cu titlu oneros, fie cu titlu gratuit, însă rezolvă această chestiune cu totul altfel decât în codul francez. Din deosebirea de redacţie a acestor texte, rezultă că, după legea noastră, moştenitorii rezervatari au acţiunea în reducere sau revendicare numai contra donatarilor sau legatarilor, iar nu şi contra terţilor deţinători ai imobilelor succesoriale. Astfel, în caz de înstrăinare a imobilului dăruit sau legat, acei cari exercită acţiunea în reducere au dreptul să ceară dela comuştenitorul lor plata excedentului peste partea disponibilă, fără a putea revendica imobilul în mâinile terţiului achizitor³⁾.

SILIU RADULESCU

— 7 Iulie 1909 —

HOTĂRÎRI.— MOTIVARE.— MOTIVE CONTRADITORII.— CESIUNE DE DREPTURI LITIGIOASE.

Contradicţia în motivele pe cari se întemeiază o hotărîre judecătorească echivalează cu o lipsă de motive.

Astfel fiind, în faţa unei cesiuni de drepturi litigioase, făcută sub formă de donaţiune, cu sarcina

1) Vezi în acest sens: Laurent, *Princ. de droit civil*, t. XII, No. 216; Aubry et Rau, ed. 4, t. VII, p. 228, § 685 *ter*, text şi nota 15; Planiol, *Traité élément. de droit civil*, ed. 4, t. III, No. 3122; T. Huc, *Coment. du code civil*, t. VI, No. 181 *in fine*.

2) V. Poujol, *Traité des don. et des test.*, t. I, asupra art. 928, No. 2; Saintes-pès-Lescot, *Des don. et des test.*, t. II, No. 1021; Marcadé, t. III, asupra art. 930, No. III.

3) C. Bucureşti s. I, No. 67 din 1884, *Dreptul* No. 35 din 1884; Trib. Ilfov s. III, *Dreptul* No. 38 din 1905; Trib. Covurlui s. I, *Dreptul* No. 58 din 1897; Trib. Covurlui s. II, *Curierul judiciar* No. 64 din 1902; C. Bucureşti s. II, *Dreptul* No. 12 din 1907. D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. IV, p. 389 urm.

pentru cesionar de a interjetă apel contra unei hotărîri relativă la drepturile cedate, urmează a fi casată decizia care — fără să conteste validitatea acestei cesiuni — declară admisibil apelul făcut de cesionar, sub pretext că clauza susvizată constituie un mandat dat acestuia din urmă de cedant de a proceda în instanţă în locul lui şi pentru dânsul, şi că un mandat de această natură este nul, în virtutea regulii că nimeni nu pledează prin procuror.

În adevăr, ideia de mandat este juridicament înconciliabilă cu aceea de donaţiune, pentru că ea presupune că cedantul ar avea încă, ca mandant, drepturile de cari, ca donatar, s'a desezisat în favoarea donatarului. (Din *Prnd. Périod.*, VI cahier 1909.

NOTE ŞI DISCUŢIUNI

(Raportul d-lui Al. Negrescu, primul-preşedinte al tribunalului Putna, adresat d-lui Ministru al justiţiei la 2 Septembrie 1909).

În conformitatea art. 156 din legea organizării judecătoreşti, avem distinsa onoare a ne referi la raportul nostru No. 24299 din 28 Decembrie 1906. Toate chestiunile cuprinse în acel raport sunt şi în prezent de actualitate şi merită a fi din nou supuse conştiinţei D v.

Ne referim asemenea şi la raportul nostru No. 799 din 12 Ianuarie 1909 insistând şi acuma cu mai multă căldură pentru motivele cuprinse în acel raport, la modificarea art. 95 din legea judecătorilor de ocoale, în în sensul cerut.

Ambele aceste rapoarte, sunt adresate de noi în calitate de prezident al secţiunii a II-a a acestui tribunal, în puterea art. 144 din legea de organizare judecătorească, atunci în vigoare.

În calitatea noastră de prezident al tribunalului Tulcea, tot pe baza art. 144 din aceeaşi lege, am adresat D v. în anul 1905 un raport cu privire la mai multe chestiuni care şi astăzi sunt de actualitate, afară de două şi anume: 1) Emanciparea corpului de avocaţi din Dobrogea de sub autoritatea prezidentului de tribunal, emancipare care s'a obţinut ulterior prin noua lege asupra organizării corpului de avocaţi din 1907. II) Constituirea uniformă, prin noua lege de organizare judecătorească, a tuturor tribunalelor din ţară, ne mai lăsându-se nici-o deosebire între constituirea tribunalelor din dreapta Dunărei, cu acelea din stânga.

Sperăm că în curând şi Curtea de apel din Galaţi, nu va mai funcţiona ca Curte criminală, şi că crimele din Dobrogea vor fi judecate de juraţi ca şi în restul ţării, ne mai fiind în prezent nici-o raţiune la această excepţie, prin darea drepturilor politice Dobrogenilor, lege

sanționată în urma legii de organizare judecătorească.

Tot ca chestiune de actualitate ne permitem a supune la aprecierea D v., necesitatea revizuirii codului și a procedurii penale, cum și a legii falimentelor.

I. Cu privire la revizuirea codului și procedurii penale :

Ambele coduri trebuiesc supuse unei revizuirii, pentru că sunt înapoiate în mai multe puncte.

Pedepsele codului nostru penal, luate după cel francez dela începutul secolului trecut, nu mai corespund ideilor moderne care și-au făcut loc în legislațiunile pozitive ale statelor civilizate. Codul nostru penal, nu cunoaște decât o singură specie de delicvenți, pe care-i pedepsește cu destulă rigoare. Esperiența dovedește că delicvenții se pot împărți în două grupe și anume în delicvenți de ocazie, și în delicvenți de profesie.

Cei dintâiu au săvârșit delictul în un moment de nenorocire pentru ei și se căesc amar, n'au știut consecințele faptului pe care l'au comis în un moment dat ; cei de al doilea, adică acei de profesie, ies din pușcărie pentru a intra în societatea oamenilor liberi, ca în un concediu, pentru ca la terminare să se reîntoarcă de unde au venit.

Pentru delicvenții de prima categorie, indulgența este necesară, pentru cei de al doilea severitatea se impune. Primul pas pe care îl face cineva spre închisoare, este greu, acela costă mult pe omul cu simț, celelalte pasuri, nu costă așa de mult, voim să spunem că nu lovesc moralul individului, pentru că nu-l are.

Aceste sunt ideile admise de savanții secolului cari s'au ocupat cu chestiunile de drept penal în diferite congrese internaționale.

În sistemul actual al codului nostru penal domnește o mare nedreptate. E destul ca cineva să fie condamnat pentru un fapt penal, în tinerețile sale, și dacă pedeapsa faptului este infamantă, el este lovit de incapacitate toată viața sa, cu toate că în urma faptului comis de cine știe ce fel de împrejurări, și cine știe ce fel de judecători l-au judecat, a dus o viață ireproșabilă din toate punctele de vedere.

Acest nenorocit, căci nu-l putem altfel numi, este pus pe aceeași linie de legea noastră penală, cu acel delictiv, care eșind din închisoare îi pare rău că nu mai poate stă, și se grăbește a face tot posibilul pentru a se reîntoarce la matcă. Evident că este o mare nedreptate;

Legea noastră electorală, a împins incapacitățile ce rezultă din pedepsele infamante la esces prin art. 19. Și în adevăr, este destul ca cineva să fie condamnat pentru o simplă neglijență, pentru că nu a avut cuviincioasă îngrijire (art. 203 codul penal) independent de orice intențiune doloasă, pentru ca să fie lovit de incapacitate electorală pe toată viața, fără a se mai putea reabilita, adică o simplă neglijență, pe care cine știe ce fel de

judecători o apreciează, te îndepărtează pentru vecie dela orice viață publică, unde poate ai aduce un folos.

Belgia cu care ne place să ne comparăm, încă din 1888 are în legislațiunea sa penală admis principiul pedepselor condiționale, principiu admis și în Franța, pe care ne place a o imita, prin legea din 26 Martie 1891, intitulată «Legea asupra atenuării și agravării pedepselor», adică prin legea Beranger.

Această lege se rezumă la următoarele :

Justiția te condamnă la 7 luni, de exemplu, de închisoare, dar nu vei execută această pedeapsă, dacă în termenul de cinci ani nu vei face o nouă faptă penală. Dacă în cursul acestor ani, vei săvârși o nouă faptă penală, atunci vei suferi pedeapsa faptului prim, cum și pedeapsa pentru faptul al doilea fără ca ambele pedepse să se contopească.

Trecând cinci ani, pedeapsa primă s'a șters, nu mai are nici un efect, orice incapacitate a încetat, exercițiul drepturilor electorale suspendat, începe.

N'o să intrăm în amănuntele acestei legi, nici în discuțiunile furtunoase care a dat loc între jurisperșii și în parlamentul francez.

Statisticele penale belgiene și cele franceze, sunt unanime în a recunoaște că suspendarea pedepselor a produs efecte salutare. E adevărat că legea Beranger, în a doua sa parte, adică în ce privește agravarea pedepselor în cas de recidivă, nu a dat rezultatele așteptate, căci deși autorul legii a voit să agraveze pedeapsa pentru recidivă, totuși legea a trecut prin corpurile legiuitoare așa modificată, că de fapt recidiviștii nu sunt pedepsiți în nuele cazuri așa cum a voit autorul legii.

Criticele ce se fac legii Béranger, în această parte mai ales, ar putea servi oamenilor noștri politici, care vor fi chemați să introducă această lege și la noi.

Credem, d-le Ministru, că această lege e bună ca principiu, și pentru aceasta ne-am permis a o aminti în acest raport, dorind ca principiul ei să treacă în legislațiunea noastră penală care nu cunoaște reabilitarea condamnaților cel puțin a celor de ocazie, ci numai a memoriei lor, acea ce este în adevăr foarte platonice.

Legea Béranger are și ea adversarii săi, dar din moment ce este trecută în putere de lege și dă rezultate bune, rigurositatea principiilor trebuie să cedeze, căci nu oamenii sunt creați pentru principii, ci principiile pentru oameni (Laurent I prefață).

În ce privește revizuirea codului de procedură penală:

De mult s'a simțit nevoia acestei revizuirii. Încă din anul 1891, fiind ministru de justiție Gr. Triandafil, de curând decedat, s'a trimis un proiect pentru revizuirea codului de procedură penală instanțelor judecătorești, pentru ași da părerea.

În acel timp, eram membru de ședință la tribunalul

Dorohoi, și singur subsemnatul din acel tribunal s'a ocupat și a făcut un memoriu de mai multe coli, pe care l'am supus D v. cu raportul No. 6879 din 3 Iulie 1891.

Acel raport trebuie să fie pus la lucrările ce au motivat acel proceț de revizuire, care și astăzi cu regret constatăm a rămas în aceeași stare.

Deși nu ne mai amintim punctele din acel memoriu, totuși ne referim în totul la el, căci era o culegere a jurisprudenței de pe timpuri, bună și pentru prezent.

II. -Cu privire la revizuirea leģii falimentelor:

În anul 1908 și 1909, tribunalul Putna a avut câteva falimente care, în piața comercială locală, au lăsat urme adânci. Cităm aceste falimente :

I. Falimentul Ștrul Borștein. Prin sentința comercială No. 47 din 2 Noembrie 1907, dată de secțiunea I-a a acestui tribunal, Ștrul Borștein, comerciant de manufactură din Focșani, este declarat în stare de faliment în contradictor, ca unul ce a recunoscut că are vre-o 50.000 lei datorie și marfă sechestrată de vre-o 8—12000 lei și că este în încetare de plăți.

În contra acestei sentințe, s'a făcut opoziție la tribunal de către unii dintre creditorii falitului, care opoziție s'a respins prin sentința aceluiaș tribunal sub No. 56 din 1907 Noembrie 28, ca nefondată.

Această sentință s'a apelat la Curtea de Galați, care prin decizia sa comercială No. 43 din 1907, Decembrie 19, secția I-a a ridicat starea de faliment a lui Ștrul Borștein, admitând ca bune plățile făcute în urma declarării în stare de faliment, de către tribunalul, deducând din faptul că toți creditorii au fost plătiți după darea sentinței tribunalului, că falitul n'a fost în încetare de plăți, ci numai în o simplă jenă momentană; Această decizie a rămas definitivă.

Falitul a fost dat în judecata corecțională a tribunalului Putna, pentru delictul de bancrută simplă și franduloasă.

Prin sentința corecțională, No. 631 din 14 Maiu 1909, dată de secția I-a sub prezidenția subscrisului, a fost condamnat la cinci ani închisoare corecțională pentru delictul de bancrută simplă și frauduloasă.

Cu ocaziunea desbaterilor acestui proces corecțional, sa invocat autoritatea lucrului judecat, rezultată din deciziunea comercială a Curțet de apel de Galați, citată mai sus.

Tribunalul a respins această autoritate, bazându-se pe mai multe autorități doctrinale, între cari și pe autoritatea d-lui profesor Toma Stelian, dela facultatea juridică din București și pe acea a Inaltei noastre Curți de casație (*Curierul judiciar* No. 26 din 1908).

Sentința tribunalului, fu atacată cu apel la Curtea de Galați, și la aceeași secțiune care a judecat în comercial când a ridicat starea de faliment. Prin deciziunea corecțională No. 614 bis a secției I-a Ștrul Borștein a fost achitat pentru ambele delict.

Din desbaterile cari au avut loc în fața onoratei Curți și din considerentele deciziunii, se vede că s'a propus și s'a admis autoritatea lucrului judecat rezultată din decizia comercială a acelei Curți sub No. 43 din 1907, din care se constată că Ștrui Borștein nu era în încetare de plăți, ci în o simplă jenă momentană.

Curtea prin decizia de achitare, mai constată și în corecțional și în afără de autoritatea lucrului judecat, că Ștrul Borștein nu era în încetare de plăți atunci când a fost declarat falit de tribunal.

Decisia Curței nu a fost atacată cu recurs, și nici putea fi, de oarece Curtea motivează pe calea corecțională, că în fapt nu a fost o încetare de plăți, independent de autoritatea lucrului judecat rezultată din deciziunea comercială No. 43 din 1907.

II. Falimentul Abram Abramovici. Secția I-a a acestui tribunal, prin sentința corecțională, No. 47 dela 23 Octombrie 1908, declară în stare de faliment și în contradictor pe Abarm Abramovici, manufacturier din Focșani, pentru că avea polițe protestate și neachitate în valoare de 5740 lei, ordonând și arestarea lui.

În contra acestei sentințe, s'a făcut opoziție la tribunal de către unii dintre creditorii falitului, susținând că n'a fost decât o jenă momentană. Opoziția s'a respins de tribunal prin sentința comercială No. 56 din 1908.

În contra acestei sentințe, se face apel la Curtea de Galați, care prin decizia comercială, No. 47 din 1908, secția I-a, a ridicat starea de faliment, pentru că n'a fost încetare de plăți.

La 4 Maiu 1909, se judecă bancruta simplă pentru care a fost dat judecăței. S'a cerut achitarea inculpatului pentru că nu există faliment față cu decizia Curții citată mai sus, tribunalul a respins acest mod de a vedea, și în fond a condamnat pentru delictul de bancrută simplă (sentința corecțională No. 563 din 1909 secția I-a).

S'a făcut apel care încă nu s'a judecat.

III. Falimentul Anton Polatos. Lucrurile se petrec la fel. Prin sentința comercială No. 25 din 2 Iulie 1909, a secțiunii II-a a acestui tribunal, s'a declarat în stare de faliment pe Anton Polatos. Contra acestei sentințe s'a făcut apel atât de falit, cât și de parte din creditorii, și Curtea a ridicat falimentul la 7 August 1909, prin decizia No. 22 comercială, pentru că nu era încetare de plăți după constatarea Curții.

Din cele de mai sus se constată că Curtea de apel Galați își are jurisprudența sa ficsată în sensul că jena momentană nu este o încetare de plăți și oridecâteori o constaăt, primind drept bine plătite și aranjamentele făcute până în momentul judecării apelului, ridică starea de faliment a comerciantului, ca consecință asupra acțiunii publice pentru bancrută, fie simplă, fie franduloasă, intervine o decizie de achitare.

Chestiunea dacă plățile făcute după pronunțarea sen-

tinței tribunalului, până în momentul judecării apelului de către Curte, sunt valide, este controversată în jurisprudența noastră. Curtea de Galați, cum și Curtea de Craiova, în frunte cu Curtea de casațiune, recunosc de valide aceste plăți, Curtea de București, tribunalul Putna secțiunea I-a s'au pronunțat în sens contrar (deciziuni publicate în *Curierul judiciar* No. 46 din 1909).

În ipoteză că plățile sunt valide, se prezintă lucrurile în fața instanțelor judecătorești, în o atmosferă de o seninătate îngerească și cu o curățenie de suflet exemplară, în fapt însă se ascund speculațiunile cele mai josnice. Plățile acestea, nu sunt plăți integrale de sută în sută, căci falitul personal cât și prin ai săi, arată creditorilor sentința tribunalului, zicându-le: «voiți 20% din creanțe? bine; nu, atunci, veți lua 3% dela judecătorul sindic.» Creditorii, oameni proetici, decât să aștepte 3%, după luni de zile, primesc 20%, așa că falitul are pentru el 80%.

Acest târg rușinos, pe care legea a căutat să-l îndepărteze, variază dela creditor la creditor. Cu cât creditorul este mai timid, cu atât falitul obține un câștig mai mare, grație acestor târguri rușinoase, în ziua de judecată la Curte, se pun pe masa Curții toate creanțele comerciale achitate posterior sentinței tribunalului, cerându-se ridicarea stărei de faliment.

Prin raportul nostru No. 1947 din 11 Noembrie 1903, adresat D v. în calitatea noastră de judecător-sindic la tribunalul Iași, sub § XII intitulat «Despre vânătorii de falimente» ceream să se pună în lege oarecare îngrădiri în cererile de declarări de falimente, cu scop de a înfrâna pe acei de profesie, care cumpără cu prețuri reduse cambiile diferiților comercianți și în urmă introduc cerere în declarare de faliment și, sub presiunea acestei cereri, obțin un câștig bun dela comerciantul chemat în declarare de faliment.

Referindu-ne în totul și astăzi la acel raport, care enumără mai multe dificultăți din practica judecătorească a falimentelor, ținem a vă ruga să binevoiți a lua act și de dificultatea plăților făcute după declararea sentinței de faliment și până în momentul judecării apelului, și a regula în sensul cel mai prielnic comerțului, actuala stare fiind dăunătoare.

Tot în materie de falimente, ca judecător-sindic al tribunalului Iași, am avut onoarea a supune D v. raportul No. 2053 din 11 Decembrie 1901, și la care ne referim din nou.

Ridicându-se falimentul, prin luare de bune a plăților făcute în timpul dintre sentința tribunalului și decizia Curții, vine chestiunea dacă acțiunea publică pentru bancrută mai are sau nu locul. Tribunalul Putna de curând și anume în cele două falimente, adică în falimentul Strul Borștein și Avram Abramovici, a hotărât că, cu toată ridicarea falimentului de către instanța comercială, este loc la pedepsire pentru bancrută, și că nu

se poate invoca în corecțional excepția lucrului judecat în comercial, bazându-se pe mai multe autorități doctrinale și pe jurisprudența Inaltei noastre Curți de casațiune.

Curtea de apel din Galați, a admis excepțiunea lucrului judecat rezultat din decizia comercială în afacerea Borștein, motivând în acelaș timp că chiar dacă nu s'ar admite excepția lucrului judecat din comercial, totuș în fapt cercetând ca instanță comercială, încetarea plăților nu e stabilită.

În bancruta privitoare pe Avram Abramovici, încă nu s'a pronunțat Curtea.

Afacerea Polatos, nu a venit înaintea tribunalului corecțional până în prezent.

Din momentul ce starea de faliment s'a ridicat, cum în speciile de mai sus acțiunea publică nu mai trebuie deschisă față cu jurisprudența Curții de apel, s'ar economisi și timpul parchetului și a-l instrucțiunei, dar pentru aceasta părerea noastră este că ar trebui un text de lege pentru a avea o jurisprudență uniformă în toată țara.

Din chestiunile nouă, în afară de cele până aci expuse, care s'au prezentat tribunalului în cursul anului judecătorec expirat, aducem la cunoștința D v. pe cele mai importante și anume dintre cele ce au dat loc la divergențe pe chestii de principii.

I. Art. 1705 codul civil zice că «transacțiunile trebuie să fie constatate prin act scris».

Textul legii este imperativ. Din desbaterile urmate în corpul legislativ francez, rezultă că transacțiunile nu se pot dovedi prin martori, chiar când este un început de dovadă, și rațiunea este ușor de aflat, căci art. 1711 dă transacțiilor puterea lucrului judecat, și ce putere de lucru judecat poate să aibă o transacție, care nu se poate bine dovedi decât cu depuneri de martori?

Chestiunea aceasta este contraversată, jurisprudența Curții de casație a variat și cea mai recentă este în sensul admiterii probei cu martori când este un început de dovadă, pentru dovedirea unei transacțiuni al cărei obiect poate fi de mai multe mii de lei.

Acest tribunal, secția II-a, prezidată de subsemnatul, în majoritate, a hotărât că transacțiunile nu se pot dovedi cu martori, chiar când este un început de probă (sentința din 31 Ianuarie 1909). Afacerea încă nu a fost dusă în apel.

Care e natura prescripțiunei de cinci ani, prevăzută de art. 568 procedura civilă, este ea o prescripțiune liberatorie sau o prescripțiune achizitivă? Ce se înțelege prin expresiunea «din momentul executării ordonanței de adjudecare», din textul art. 568 procedura civilă?

O ordonanță de adjudecare a unui imobil, este ea executată numai atunci când a intervenit corpul de portărei, sau și atunci când a avut loc o simplă punere în po-

sesie de fapt asupra imobilului, fără nici o intervenție a corpului de portărei? Interesul acestei chestiuni este a se cunoaște de când începe a curge prescripția de cinci ani.

Chestiunea a fost debătută pe larg înaintea secțiunii a II-a a acestui tribunal, când s'a ivit divergență de opinie între subscrisul, care prezidă acea secțiune, și colegul de ședință, unul dintre judecători fiind de părere că natura acestei prescripțiuni este achizitivă, altul că natura ei este extinctivă sau liberatorie. Asemenea, unul dintre judecători a fost de părere că, prin expresiunea «din momentul executării ordonanței», din textul art. 568 pr. civilă, trebuie a se înțelege orice executare voluntară, fără nici o intervențiune din partea autorității publice. Celalt judecător a fost de părere că prin această expresiune din textul legii, trebuie a se înțelege o executare publică prin corpul de portărei, nefiind suficient o simplă punere de fapt în posesiunea imobilului. După unul din judecători, prescripțiunea de cinci ani eră împlinită; după celalt judecător, prescripția nici nu începuse a curge.

Divergența încă nu s'a tranșat din cauza nestăruinței părților.

Orcare părere s'ar adopta de tribunal, un lucru cert rămâne că este o mare nesiguranță atât asupra naturei acestei prescripțiuni, dacă este liberatorie sau achizitivă, cât și asupra punctului de plecare al prescripțiunii, adică dacă se cere ca executarea ordonanței de adjudecare să fie făcută neapărat prin portărei, sau dacă această executare poate rezulta din simplul fapt al punerii în stăpânire fără nici un concurs al autorității publice, pentru că prescripția de cinci ani să înceapă a curge.

Din debaterile parlamentare urmate în cauză, nu se poate prinde în mod cert intențiunea legiuitorului.

Este de dorit a se pune capăt discuțiunii, în interesul siguranței vânzărilor imobilelor silite.

III. Art. 194 codul penal se aplică el pentru cazuri când o persoană, reținută la poliție din ordinul parchetului, fuge dela poliție din cauza neglijenței păzitorilor poliției, lămurind că în urmă parchetul s'a decis să deschidă acțiune publică în contra acelei persoane, trimițând-o înaintea tribunalului.

Păzitorii poliției, în paza cărora eră dată acea persoană, sunt ei culpabili de violarea art. 194 codul penal?

Chestiunea s'a prezentat tot la secția II-a, ivindu-se divergență de opinie între subscrisul și d-l judecător de ședință. Unul dintre judecători fiind de părere că art. 194 nu se poate aplica în specie, căci persoana nu eră arestată, ci numai reținută, celalt domn judecător a fost de părere că art. 194 e perfect aplicabil, indiferent dacă persoana este un arestat în regulă (cu mandat de

arestare, de depunere) sau un simplu reținut, în interesul primelor cercetări.

Divergența încă nu s'a tranșat. Orcum se va tranșa, totuș o lacună în codul penal este.

Când autorul material al furtului este un copil minor, care a săvârșit delictul de furt în dauna părintelui său, fiind povățuit, ademenit prin felurite promisiuni de un major, străin cu totul de familie, în asemenea cas, autorul material scapă de pedeapsă pe baza art. 307 codul penal. Chestiunea este dacă autorul moral, care a pus la cale afacerea, determinând pe minor, este el pedepsit sau nu de legea noastră penală?

Curtea de casație, la noi, a variat în jurisprudența sa, și în cele din urmă a stabilit că acești provocatori nu sunt pedepsiți.

Tribunalul Putna, secția II, sub prezidenția subscrisului, a stabilit că acești provocatori sunt pedepsiți, după legea noastră penală. Hotărîrea s'a dat după divergență.

Apelul este pendent la Curtea de Galați. Este de un mare interes social de a pedepsi pe acești provocatori, cari neavând curajul de a săvârși singuri faptul, pun la cale pe minori. Un text de lege este absolut trebuitor pentru liniștea în familie.

IV. Sătencele, fiice de clăcași, pot sau nu dobândi pământ rural?

La această chestiune, Inalta noastră Curte de casație, după ce în mai multe rânduri a recunoscut această capacitate sătencele, fiice de clăcași, în cele din urmă, revenind asupra jurisprudenței, a stabilit că ele nu pot câștiga pământ rural prin moștenire.

Chestiunea a venit înaintea tribunalului Putna, secțiunea II, și aci s'a ivit iarăș divergență de opinie între subscrisul, care prezidă acea secțiune, și d-l judecător respectiv.

Divergența nu s'a tranșat, din cauza nestăruinței părților, dar orcum se va tranșa, tot rămâne chestiune de discutat, căci motive sunt pentru ambele sisteme de o egală tărie.

Prim-președinte, A. Negrescu.

BIBLIOGRAFIE

A apărut: **Tratat de Drept Comercial**

Vol. II, partea II

Asociațiunile în participație,

Societățile civile și comerciale

de C. N. TONEANU, avocat din Galați.

Se găsește de vânzare la librăriile: { Negoescu & Manițiu din Galați,
Socec și Alcalay din București.

— Prețul 4 lei. —

La librăria Negoescu & Manițiu se găsește vol. I pe prețul de 8 lei.

Falimentele, partea I și II, ambele pe preț de 6 lei.